

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. I ACa 1259/22,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 marca 2023 r.,

1. odrzuca skargę:

2. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Skarżący M. J., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pismem z 25 stycznia 2023 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Katowicach), wniósł skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach prowadzonego pod sygn. akt I ACa 1259/22 i wniósł o „stwierdzenie przewlekłości postępowania oraz zasądzenie od organu na rzecz strony kwoty jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych lecz nie mniej niż 6000 zł tytułem przewlekłości postępowania oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu z tytułu jego ustanowienia” (k. 3).

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że „strona złożyła na adres komunikacji elektronicznej Sądu pismo procesowe w trybie elektronicznym

po zaopatrzeniu go w podpis elektroniczny zgodnie z przepisami eIDAS. (...) Sąd procedujący w sprawie ignoruje fakt wniesienia pisma procesowego w postaci wniosku o uzasadnienie i zwolnienie od kosztów oraz nie nadaje mu biegu” (k. 4).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przez użyte we wskazanym przepisie określenie „rozstrzygnięcie kończące postępowanie w sprawie” należy przy tym rozumieć prawomocne zakończenie sprawy, nie tylko z uwagi na przedmiot ustawy, ale także biorąc pod uwagę okoliczności podlegające ocenie z punktu widzenia naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, którymi w myśl art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość są w szczególności terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, czyli rozstrzygnięcia co do jej istoty. Celem wprowadzenia do ustawy przepisu o takiej treści było zdefiniowanie pojęcia rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, ze wskazaniem kryteriów oceny tego stanu w konkretnej sprawie, przy czym same kryteria wzorowano na stanowisku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który rozpoznając skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. nr 85, poz. 427, dalej: „Konwencja”),

bierze pod uwagę czas trwania postępowania od jego rozpoczęcia do prawomocnego zakończenia.

Z powyższego wynika, że przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania jest badanie podniesionego przez skarżącego zarzutu, iż w sprawie doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu, z uwagi na przewlekłe prowadzenie postępowania od chwili jego wszczęcia do chwili jego prawomocnego zakończenia, czy też posługując się językiem Konwencji „rozpatrzenia sprawy”.

Powyższą konkluzję wspiera treść art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że postępowanie w sprawie trwa, czyli jest w toku, do chwili wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13).

Zasadności powyższego w żadnym stopniu nie podważa powołane przez Skarżącego orzecznictwo, w szczególności wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 3 lipca 2019 r., SK 14/18. Wskazane orzeczenie dotyczy bowiem postępowania o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu wydanemu w sprawie prowadzonej w trybie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Nie ulega wątpliwości, że postępowanie w sprawie I ACa 1259/22 zakończyło się 29 września 2022 r. wydaniem wyroku oddalającego apelację skarżącego. Skarżący upatruje zaś naruszenia jego prawa, w przewlekłym rozpoznawaniu jego wniosku o uzasadnienie i powiązanego z nim wniosku o zwolnienie od kosztów.

W związku z powyższym wskazać należy, że czynność jaką jest sporządzenie uzasadnienia podejmowana jest po zakończeniu postępowania w sprawie. Z tego względu skarga, w której zarzuca się zwłokę w sporządzeniu uzasadnienia jest niedopuszczalna (z wielu zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 września 2014 r., III SPP 205/14; 20 stycznia 2015 r., III SPP 234/15; 7 lipca 2022 r., I NSP 153/22).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

Z uwagi na odrzucenie skargi bezprzedmiotowe stało się rozpoznawanie wniosku o zwolnienie skarżącego od kosztów sądowych.